

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:
O-vár, Vizi-utca. 231. szám, első emeletben

egyenlő és lap hetenkint négyszer n. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
A évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr, másodszor 6 kr, harmad-
szor 5 kr. o. é. minden hirdetés után 30 kr bétgyűj. Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:
Középutca, STERN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, február 27-kén 1861.

(D) **Észrevételek teendőink körül. I.** Még alig telend el egy hónap s országgyűlésünk megnyílik, országgyűlésünknek mondjuk a buda-pesti nemcsak juris sustentatióból, de azon többször kimondott meggyőződésből is, hogy nekünk más országgyűlésünk törvényesen nem lehet; míg másfelől a mint rég, de rég elmondottuk, Magyarország alkotmányterést követne el, ha tanácskozáshoz fogna addig míg a Királyhágón inneni részt — a mely nincs a török kezében — az ország termében képviselve nem látandja.

Az országgyűlésre meghívó királyi irat igaz, hogy hozzánk még nem küldetett el, s ez minket mélyen szomorít, de ez tán csak azért késett, hogy még nincsenek helyreállítva törvényhatóságaink, vagy tán, hogy a király még nem vette a fölségi szavával összehívott fejfővári conferentia bizalmi véleményét, hol egyetlen ember volt csak, a ki az 1848-iki törvényeket kétségbe vonta; s a kik egy lehető erdélyi országgyűlésről álmodoztak is onnan ezt csak az oct. 20-diki diplomára hivatkozva; tehát tán csak annak kedvéért tették, úgy képzelvén, hogy a diplomában külön erdélyi országgyűlésről volna szó; pedig nemcsak ott, de a gróf Rechberghez intézett levélben sincs külön erdélyi országgyűlés említve; de csak annyi, hogy Erdélynek Magyarországgal hasonló országgyűlési joga van, és az igaz is; csak hogy nekünk e jogot 1848-tól kezdve Magyarországgal együtt kell gyakorolnunk.

Az uralkodó fölség sehol sem mondja azt, hogy valahol a Királyhágón innen egy külön országgyűlésbe kellene összegyűlnünk, és erre Erdélynek semmi legkisebb kedve sincs.

Mi már tettleg Magyarországon élünk, forró örömmel néztük a mint a főispánok a Királyhágón tuli részünkben kinevezettek, kik közül némelyekről egy távollevő nagy írónk azt írja hozzánk: „hogy a nagy Lajos és a Mátyás király korabeli dicső főispánok mellé bizvást odaállíthatók”; gyönyörrel néztük végig ama testvér vármegyék szigoruan törvényes s férfias magatartását, azon hiedelemben, hogy reánk is kerül a sor, mert azon főispánok s azon megyék inkább még egyszer visszafeküsznek az absolutismus koporsójába, míg az árkangyalok trombitája feliasztja, hogy sem feladják önként és gyáván Magyarország integritását.

Örömmel láttuk, hogy a királyi fölség személyesen kívánja az országgyűlést vezérelni, s ebből még egyszer erősítjük, hogy nekünk is ottan kell lennünk. Budavára a magyar királyok nagyságának és dicsőségének sasfésze. Mátyás király megmutatja, hogy e várból be lehet venni Ausztriát; Lajos király megmutatta, hogy a magyar királyság ha kiindul a Duna középpontjától, hódító hatalmát három tengerig terjesztheti ki. — Pest-Budán a dicsőség és szabadság lége fuvall; midőn ott lesz a király, az erő érzete kétszeresen fogja meglepni, szeme végig fut a Kárpátokon, s ha mi nem vágnánk is oda a közép-pontra, akkor is meghívna oda, hogy kiegészítsük a magyar királyság erejét, hatalmát és dicsőségét.

És az az apostoli korona oly szent, és szent István ősi kardja oly bűvös talizmán! Ama korához van kötve a királyi eskü, mely őt a nemzet által teszi uralkodóvá, ama karddal pedig éjszakra, délre, keletre, nyugatra vágnak a királyok a koronázás nagy ünnepén jelképeül annak, hogy szent esküjükhöz, s legmagasabb tisztsegökhöz képest bárhonnan jövő ellenség ellen védeni fogják a magyar királyság integritását.

Bécsből szét lehet szagatni minket, lehet kormányozni patensek által; de Buda-Pesten a király a nemzeti szabadság, a törvényes alkotmányosság fölként apostolává válik. Midőn készülnek fognak a posztó ösvények a nemzeti színekből, hol a magyarok királyja elhaladand, midőn verik a nép közt szétszórandó emlékpénzeket, midőn a clerus összegyűlve teszi előkészületeit a nagy ünnepélyre, s az ország herceg-prímása térdén imádkozik házi feszületje előtt az általa fölszentelendő királyért: akkor, akkor a szabadság geniusa száll le szent

Gellért ormaira, s a megkoronázandó királynak csak egy gondolatja lehet: „Szent e dicső nemzet törvénye, szent szabadsága; melynek legparányibb hagyományában is oly fényesen tükrözik vissza ősi nagysága dicsősége!”

A mit akkor a megkoronázandó király érezni foghat, azon érzéstől idegen lesz az, hogy Erdélyt, az ő magyar dicsőség e hősies osztályosát, a nemzet nagy ünnepéből kizárja, s jogának megtagadása miatt gyászba borultán lássa vagy gondolhassa, s Magyarország lelkesedését lehangozza az, hogy mint csonka harcos álljon ott, legszebb tagja levágva, az alkotmány diadalünnepén.

Mátyás palotája ott fenn Buda ormán az igazságos király palotája, a ki annak termeit mint király lakni akarja, csak igazságos lehet. Azon negyvezet harcos lelke jelen meg ott, nagy napokon, kik a Duna jegén állva királyukká kiáltották ki hajdan a nagy Hunyadi nagy fiát, s általa Budavárát az akkori európai szabadelvűség és mivelttség központjává tévük; azon negyvezet harcos feltámadott szelleme kiáltja vissza Magyarország integritását.

Ha a király lejön Buda-Pestre, kétszeresen bizonyos, hogy Erdély is ott leend.

De a királyi meghívó levél maga sem zárja ki reményünket, mert meg van hiva országgyűlésre nemcsak Magyarország, de mellék-tartományai is. És már a bécsi s pesti lapok is úgy értelmezik a hivatalos lap magyarázatát, hogy Erdély természetesen bele van érve a meghívó levélben. Máskép nem is küldhetik szét törvényes regalis.

Nekünk azért készülni kell, készíteni magunkat, hogy a meghívásra repülve repülhessünk, s gyors elutazásunkban ne legyen semmi akadály.

Szólunk tehát legközelebről arról, minő előkészületeket kell tennünk, hogyan kell résen állnunk, hogy a bizonyosan bekövetkezendő meghívás minket készületlen ne találjon? Legyünk készen az eszmékkel, az alaptervekkel, a melyekre aztán gyorsan, igen gyorsan lehet építeni, s legyen különösen közöttünk előre is teljes egyetértés.

Mert inkább hisszük azt, hogy egyről egyig meghalunk, hogy sem el tudnók hinni, hogy Buda-Pesten országgyűlés lehessen Erdély nélkül. Ez okból egyenesen neki fogunk az erdélyi szervezés, követválasztás és előkészületeinek rövid tárgyalásához. Tán lesznek sokan, kikre nézve elemzéseink utmutatásul szolgálnak, és sorainkat szives figyelemmel olvasandják el. Csak minthogy lapunk tere szűk, pár napi türelmet kérünk.

Kolozsvár, február 25-kén 1861.

Nagy örömet okozott a Királyhágón innen azon tudósítás, miként a főispánok a primás ő hercegsége vezérlete alatt kéri ő felségétől a szentesített törvény alapján az Erdélyi tetteles és mielőbbi visszacsatoltatását.

Ez jó gondolat volt és jól is volt kézbe fogva. Köszönjük uraim a szabadság és önfenntartási vágy, a testvéri szeretet egész melegségével köszönjük — és ha élünk, meg is szolgáljuk. Meg is érdemli szép Tündér Ilona, hogy a magyar primás magyar főispánok kíséretében menjen körbe érte.

Önöké vagyunk testtől lelkestől, Isten s emberi törvény szerint. Megyünk örömet, csak vigyünk. Mi a magunk részéről készek vagyunk sokat menni az egyesülésért.

Ha igaz az, hogy a különszakadott Erdélyben az alkotmányos életnek vége van, úgy igaz az is, hogy az Magyarországban is csak Erdélylyel egyesülten fejlődhetik erőteljesen; mert a Tisza bal-partján az parancsol, a ki Erdélyt bírja. Bizonyáért nem kell messze menni — lám Magyarországon a megyék már szervezve vannak; miért hagyják Erdélyt nyílt kérdésnek, vagy jobban mondva: nyílt sebnek; miért késik az erdélyi megyék életbelepítése; miért foly itten az izgatás a nép legalsó rétegeiben, a nélkül, hogy a jelenlegi hivatalnokok valamit mozdítanak e nyilvános bűn hallatára, s ezáltal letörtlnek magukról az osztályosság gyanúját.

A felelet nem bajos. A német miniszter urak a megyék törvényes magatartásától kimagarázhatlan vakságuknál fogva megjedtek, s már most a Magyarország törvényes terékenségeinek zsiabasztására, a bécsi hírlapok ajánlatásai s állításai szerint a bekövetkezendő ostromállapot gyámoltására, Magyarország háta megett, a még törvényesen nem szervezett Erdélyben, az ellentállásnak egy fészket akarnak csinálni. Azon böles urak olyan téren állanak a honnan lehet egy lépéssel vagy mennyországba, vagy pokolba lépni; ott hol most állanak, helyzetük tarthatatlan. Hadd válaszszanak. Mi szerencsét kívánunk a választáshoz, mert lépésük min-

ket is közelről érdekel. De ha lépéstük — mint rendesen — rossz lenne? lássák ők mit eszelekesznek — mi nygan azt is kiéptüljük. Mi nem félünk attól a naptól, melyet felhoz az Ur mind a jóknak, mind a gonoszoknak.

B. B. J.

Egy honleány nemes sorait van szerencsénk közre adni. A honszeretet és a szenvedő emberiség iránti részvétel hol lehet nemesebb forrása, mint egy fiatal hölgy kebelében? Ha a magyar méltán büszke honleányaira, e büszkeség százszor, ezerszer volt már igazolva. Olvassák el olvasóink a következő sorokat, s azok többet mondanak, mint a mennyit mi tudunk mondani.

„Tisztelt szerkesztő ur! Magyar testvérhonunkban egy-letek alakultak szenvedő honvédek sorsa enyhítésére, s eljöttnek látom én is azt az időt, hogy emlékezzünk s gondoskodjunk mi is azon özvegyek és árvákról, kiknek férjök s atyjok hazánk s ezredéves szabadságunkért a csatamezőn vértettek el.

Ismerem magam is azon keserves érzelmeket, melyek egy árva szívet gyötrik. Érzem azokat — még saját szívem — mert magam is a legnehezebb idők csapásai miatt nyolczadfél évig árva valék. Enyhítsünk azok sorsán, a kik, mint Telegi mondja: annyit adtak a hazának, a minél többet adni nem lehet. Enyhítsünk, mert kötelességünk.

Azon özvegyek és árvák számára, kiknek férjök s atyjok Magyarban Erdély részében vértettek el, küldök a szerkesztőséghez 40 új frtot azon kérelem mellett, miszerint sziveskedjék szerkesztő ur becses lapjában egy a fennemlített célra alakulandó bizottmányt indítványozni. Fejéregyháza, febr. 25.

Gr. Haller Luiza.”

Nincs miért mondjuk, hogy mily kedves és hazafias kötelességünknek érezzük ezt érvényt szerezni ily nemeslelkű sugalmaknak, s kiemelni azon tér szomorú költészetét, hol a főrangú honleány s a koldusmankon éhező honvéd fájdalmait össztalálkoznak. De a magyarnak balsorsa az, hogy legnemesebb tettei is félremagyaráztassanak. A mi a nemes grófhölgy emberszerető szívében felmerült, éppen akkor egyszerre itt nálunk is értekezés tárgya volt. Volt szó, hogy egy honvédségélyező bizottmány alakíttassék; azonban nehogy a szükséges kibékülés e korszakában a legnemesebb szándékot demonstrationnak tekinték azok, kik a magyart általában kibékithetlen forradalmi szándékokkal gyanusítják; elállottak az illetők attól, hogy magukat bizottmánygyá szervezzék, hanem több kegyes adakozó küldi be adományait volt honvéd alezredes Benő urhoz, hogy a nála összegyűlendő segédelmet a tehetetlenné vált honvédek közt ossza ki. Hányan vagynak közöttük nyomorékok, munkaképtelenek, kik még kolduláshól sem élhettek, főként oly városokban, hol a koldulás tiltva van! Isten tudja mit szenvedtek ők 12 keserves év alatt, oly napok után, midőn lelkük előtt a harci dicsőség zöld babérai lebegtek, egy szabad és dicső jövődöben! Annyi nyomor után mily jól fog esni nekiük, hogy a haza jobbjai róluk megemlékeznek; s leginkább elszárad a köny, midőn azt nemes honleányi kezek törlik le. A hozzáuk küldött 40 frt összeget átszolgáltatjuk Benő ur kezébe, s a nemes grófhölgy adakozását nyilván megköszönjük a szenvedő emberiség nevében.

Szerk.

(G. L. K.) Miként gondolkoznak a vidéken. IV.

— Midőn a gyulaféjvári értekezletről tudósítást véve, abból Schmidt Konrád ur indítványát olvastuk, eszünkbe jutott egy régi tüneményes ritterrománbeli jelenet. A kor, miben e jelenet játszik, a 17-dik század színhelye, egy német városi tanács pinzéje, hol a heilige vehme modorában titkon szoktak tanácskozni. E néma zord falak közül az éj homályában komolyan, méltóságos léptekkel lép elő a szindik, gyöngén pislogó mécsével alig egy lépésnyire maga elé világítva, utána három tanácsos, a nagy férfú csöndesen közeledik a ritterschloss elé, hol titokteljes néma jeleket ad, mire a kastély kapui néptelenül kinyílnak s középkori harcosok vértezett serge jelen meg, s léptet el némán, igent intve mindenik harcos a böles szindikusnak. Ámde a jó atyafi ezen egy mákszemnyit sem látszott örvendeni, sőt elijedve saját büvérejtől talarjába rejté arezát. Ekközben a hajnal első sugara földeregett, az egész jelenet kőd és párává oszlott fel, s a talarja alól kikacsingató szindikus más csodás tüneményt látta. Ott állt szemben vele az ő saját képmása zöld, fehér, veres zászlóval kezében és torkaszakadtából kiáltva: „Unió vagy halál!” No már ez igen sok volt, ha már mások nem is tudják feledni, hogy őt tricolor zászlóval kezében láták egykoron, legalább őt ne emlékeztetné arra szilaj képzelőtehetsége... Oh mennyivel szebb volt az a másik eltűnt jelenet, hanem hiába na, Schmidt urnak sincs megadva a prometheusi képesség, ő sem tud az agyagból gyurt alakba lelket önteni, legfőnebb földidei egy percze sirjából a kísértetet, mint Hume a lélekidőző szokta tenni magneticus estélyein, a mi végre is nagyon ártatlan mulatság...

No de ne szóljunk többet erről, ki tudja a mai korban, ha vajjon nem fognak-e majd a tisztelt urnak is emléket emelni akarni, miként Maager urnak, addig is azonban mig ez megtörténne, lehetlen dicsérlettel nem emlékeztünk a százsz értekezleti tagok azon eljárása felől, hogy ők ezuttal is szigoruan ragaszkodtak történelmi multjokhoz, ugyanis: ha jól emlékeztünk ez áll a százszoknak a magyar királyok által adott és azok által mindig

fenn is tartott szabadságlevelében: „circumspecti et prudentes.“ Már kérem alásan, mondja meg akárki, lehet-e annál szebb prudentia, mint a minővel a gyulafejvári értekezleten lévő szász atyafiak éltek; négyen az unió mellett szölettek, négyen ellene; ha győz az alkotmányos rész, ott vannak ők is, ha felüti fejét a reactio, ott is vannak, ekként lóziha illeik s nem félhetnek attól, hogy két szék között pad alatt maradnak.

Ez ám aztán az igazi állambölcsesség...

A románok míg ez értekezleten a szebeni gyűlés határozatait ragaszkodnak, de hát ezen gyűlésen mit akartak? azt ugyan a sorokból nem értem senki, a sorok között olvasva pedig csakis úgy, ha commentárképen idézzük gr. Bethlen G. adomáját: volt egyszer egy ur, a ki szolgájával igen meglevő elégedve, mondá neki: „Hű szolgám, mi oly hosszú időn át jött, roszat együtt értünk, jer, tilj ide mellém,“ de a szolga ekkor már nem ére be evvel, hanem azt kívánta, hogy ura álljon a szék mögött, ő meg egyedül üljön az asztalnál. Tegyük fel tehát, hogy ő til az asztalnál, volt ura pedig tányérral hóna alatt, széke mögött áll, miként érezné ott magát új helyzetében? Vajjon nem lepné-e meg egy kis szinpad láz szokatlan szerepében, vajjon nem járna-e akként mint a Diána-vendéglőben egy 1850-ben pinczérből pléhgallérossá lett ur, ki a jó magyar bort elszunyadt az asztal mellett, s midőn egy bejövő vendég a pinczért hívta, megfellelkezve új állásáról e szókkal patant fel: „Schaffen Euer Gnaden!“

De félre a tréfával, mert nem akarom, hogy félreértessem, nekem alkalom volt nemcsak az e lapokban megjelent cikkek, hanem a román nemzet több jelesével érintkezve meggyőződnöm a felől, mikép e nemzet mivel és részrehajlatlan egyénci igen jól ismerik az 1848-ki törvények horderejét, alkalom volt meggyőződnöm a felől, hogy ők, miként szabad emberekhez illik, örömeit fogadják azt, mit nekik a törvény adott, mintsem ugyan-e jogokat, vagy még ennél kevesebbet a törvényes ut kikerülésével kegyelem után könyörögni a magoknak. Végre érintkeztem és mint gazda érintkeztem ma is naponta a néppel, és ekként jól tudom, hogy a román nemzetre is mily súlyos nyomást gyakorolt a bachialis rendszer, habár a bezirkerek igyekeztek a magyarok rovására a keresi falatot számukra megédesíteni, ámde azért a dohány-monopolium, a stempel, a fináncz, a zsándár, az adók számtalan neme mégis legjobban éppen ő reá neheztelt, mert ugyan mit tehetett a szegény miveletlen falusi gazda a hivatalnokok ellenében, birt-e ő csak legkisebb védelmi eszközzel? Lesz a bukott rendszer emberei között, ki azt mondja, hogy hát nem volt-e ott p. o. a Bezirksamt felett a Kreisamt, a minél panaszolni lehetett? ott biz a, de oda folyamodva mit nyert az ember, erre egy példát mondok. Néhány év előtt adóért nálam egyszerre és egy napon zálogoltak, becsültek és árverezési jegyzőkönyvet vettek fel, én ez eljárás ellen a Kreisamtnál felléptem és az eredmény mi lön? hogy a járási hivatal eljárása helyesletett... No, de tegyük fel, hogy a Kreisamt nem bujt egy paplan alá a Bezirksamttal, akkor is mi nehez volt a szegény parasztnak odáig jutni, az eredmény bizonytalan volt, az előleges költség ügyvédnek, stempelre sat. pedig bizonyos. Akárhány példát tudnék még idézni, midőn a bezirkar ráparancsolt x-y községre, ennyit meg ennyit fizessen, a nélkül, hogy tudatta volna mire. Ha hátrálék maradt künn, azonnal kiküldötték az executort és azt a harmadik napon már 50 uj krral fizették naponta. És ha szólni mert a szegény ember, akkor a mindenható nagyságos bezirkar mint egy Jupiter to-nans dörgött rája.

De hogy rövid legyek, egyetlen példát mondok el, a mi eléggé bizonyítja mennyire volt elégtűl a román nép a bukott rendszerrel. Most két éve Algyőn egy román, ki semmi mással nem birt, mint egy háztelkekkal és házzal, saját házáat felgyújtotta, csak hogy ne birjon semmivel, és ekként meneküljön a reá rótt sok tehertől.

Ha már a mondottakat komolyan átgondoljuk, csakis fájlalunk lehet, hogy az értekezlet román tagjai nem szavaztak az unió mellett, fájlalunk kell annál inkább, mivel az értekezlet több román tagja elismerve 1848 törvényességét, mégis kötelességének tartá azok ellen szavazni, mi minket azon meggyőződésre kell hogy vezessen, mikép terrorizálva voltak, és ekként mintegy akaratuk ellenére dolgoztak a reactio kezére és nemzeti valódi érdekei ellen.

Mi azonban ezért éppen legkevésbé sem csüggedünk, mi hiszünk azt, hogy miután az unió kérdése absolut többséggel ment keresztül, korlátok ur ex ciája hivatali állását akként mint törvénytudó és hazafi az unió-kérdés törvényes megoldását teszi függővé, hiszünk, hogy a főhatalom habozás nélkül kimondja az uniót, mivel csakis így áll az, hogy a pragmatika sanctio által szentesített alkotmány vis-sza van állítva, hiszünk azt, hogy Erdély municipalitási bajszályaira sem térnek le a törvényesség útjáról és köve-teiket kizárólag csakis egy magyarországi országgyűlésre fogják küldeni, ez országgyűlés pedig bizonynyal a hon minden népeinek igényeit kielégítendői.

A szász földről. Beszterce febr. 16. — A hazai magyar hírlapoknak a szász városokban oly keletje soha nem volt mint e napokban. „K. Közlöny“ és „Korunk“ kiváltkép az utolsó terjedelmes telegrammjairól kézzel kézre járt, s jámbor szász atyáknál szorult kedéllyel fognak fel minden szót, mely a k.-fejvári tanácskozáson elhangzott. „Die Stimmung ist eine belebte“ írja obligát modorban a nép hangulatáról tudósítást tevő hivatalnok.

En éppen nem válek hajlandó, a k.-fejvári értekezlet eredményének valami igen nagy fontosságot tulajdonítani, minthogy azonban — legalább látszatra — a felső körökben ily fontosságot e tanácskozáshoz csakugyan tulajdonítani teszik, s minthogy szászaink e magas akaratok képest határozzák meg amaz értekezlet horderejét; úgy vélem, hogy ön is, ki ez értekezlettel a priori meglehetősen sokat foglalkozott, szerkesztői feladatának tartandja a mindenfelől nyilatkozó hangulatot hűségesen lajstromozni.

Minthogy hírlapi levelező ex professo nem vagyok, ne várja tölem konkrét leírását az itteni hangulatnak, en-

gedje meg egyedül azt, hogy a conferentia ötletéből némely mozzanatot följegyeztek.

„Az első csata ki van vive“, mondá nekem febr. 13-án egy szász polgártárs, midőn a szavazatok eredményét olvasta, „s a mieink közül sem hiányoztak ott néhányan az első sorból a magyarok oldala mellől.“

E szavak, melyek némi büszke öntudattal mondvák, igen kellemes benyomást tőnek reám, s oszlalni kezdék azon rosz hangulatot, melyet a románok dissentiens opinioja egyelőre keltött; emlékeztembe hozák azon nézetet, melyet magam is több évekel ezelőtt — barátságosabb jövődő reményében — a szászokra vonatkozólag nyilváníttam: hogy megszűnővén azon domináló középponti befolyás, honnét ama rendszer, mely a specialis szász irányt tűzte ki jelszól, s a nemzetek közlekedését 1848 előtt lehetlenné tette, inspiratioit fogadta s nagyobb önállóságra vergődén az egyes vidékek, a kölcsönös közlekedés is könnyebbé vált, s hogy a tiszta szász érdekek ugynevezett solidaritása helyett az egyes vidékek valódi érdekekkel minden oldalról az előtérre nyomulni; mely véleményét most már bátran egészíthetek ki oda, hogy a szász érdek exclusiv felfogása nem fogja kizárni ezental a hon közös érdekének érzetét, s eljött az idő, midőn a magyar és szász érdek egymás kölcsönös támogatásában fogja feltalálni biztos jövőjüknél legesalhatlanabb zálogát.

Ezen igazságnak a lefolyt hónapok eseményei által még inkább feltöltött érzete nem lehetett, hogy némi megdöbentő hatást ne gyakoroljon a szász értelmiség azon törekedése, mely a német egyeteméről hozott miveltsége s a jámbor szász népre eddig gyakorolt absolut befolyása érzetében eljöttnek gondolta az időt, hogy népe segítségével a „Gesammt-Monarchie“ számára Magyarország körmei közül — mint mondani szereti — Erdélyt megmentse.

Ezen uraknak előbb a Beszterceiek, később a Segesváriak magyar rokonszenvíli manifestatioi nagyon is zakon eshettek: a k.-fejvári értekezleten felmerült szakadás pedig már történeti válságként tűnik fel, ez levén az első eset a szászok hét százados történetében, hogy országos tanácskozáson szász szász ellen s a magyar-székelyekkel szavazzon.

Nagy tanúság! oly népvezetők használatául, kik a kor eszméjét és nemzetük érdekét nem fogva fel, megszokott uralmuk göggyében elég gyávanak hiszik nemzetüket arra, hogy az ők önző céljaik kivételének eszközei lehessenek. A kiábrándulás az utóbbiak részéről nem tarthatott soká, s midőn az végkép bekövetkezett, a tudós népboldogítók uralma is teljesen megszűnendett.

A szász nemzet feltalakodott vezetőit nyíltan vallják: „hogy a szász nép a hódító német civilisatiónak egy keleten előre toll örömlomása, arra szánva, hogy győzzön vagy eltöröltsék.“ A szász polgárság és közép tulnyomó része napjainkban jobb politicusnak készült magát bebizonyítani mint pártvezérrel, újabb magaviselettel által kifejezvé, miszerint más hivatásban hiszen mint a minőt tudós vezetői elebe szabtak, és semmi kedvet sem érez ahhoz, hogy az erőszakos hódítási hadjárataiban oly vereséget szenvedett soi disant német civilisatión ábrándos ügyének becsületéért oktanul elvérezzék. De jobb történelmesnek is bizonyítja be magát, megemlékezvén arra, hogy ha nemzetiségét, ez eleinte gyöngye növényét annyi viharos századokon keresztül az isteni gondviselésen kívül más földi hatalom — a magyar királyok és fejedelmek — nem gondolza, rég ki halt volna hazánk földén e nemzetiség, s jelenleg talán csak népregekben élne a monda, hogy volt egy idegen ajku telepítvény a földön, mely nem honosulván meg e rokonszónal egyál alatt, sohajtozva az elhagyott hon után, nyom nélkül veszett ki... végre ildomosabb hazafiaknak is kezdik magukat bemutatni szász polgártársaink, midőn beismerik, hogy ők nem a geographiailag nagy Németország, hanem a magyar szent korona polgárai, s mint ilyeneknek jelen hazájuk iránt is vannak legalább is oly mérvű kötelességeik mint ős honuk iránt, melytől hét századdal ezelőtt szakadtak el, és szeretik e magyar hazát, mely a szász nemzetet soha nem ilyekezett kiforgatni nemzeti jelleméből, sőt — mint saját történelmük előszeretettel idézni szereti — gondosan őrködött a fölött, hogy német nemzeti sajátosságait vegyületlenül fenntartsa.

Végül mielőtt e sorokat bezárnám, nem tehetem, hogy egy csodálatos felfedezéssel említett ne tegyek, melyet egy szász tudós — nagy érdemű szomszédom — a dissentiens atyafiak eljárását szépitendő, ritka becsületes areczval s a legjobb hiszemben tett: „higye el uram, hogy legnagyobb része a szász nemzetnek — az értelmiséget is ide számítva — így (az unió mellett) érez; én bizottmányi gyűlésekben s az utolsó tisztelgések alkalmával köztük forogván teljes bizossággal állíthatom, hogy azok is kik az unió ellen szavaztak, annak létrejöttén végre is nem kevésbé fogának a magyaroknál örövendeni, de hiába ők nem nyilatkozhatnak szabadon — válságos időkben élünk uram — félünk.“

Lehetlen volt e vallomáson s azon tragicus komolyságon, melylyel tétetett, el nem mosolyognom. Nem szükség említenem, hogy én egy cseppet sem hiszek abból, a mit jámbor szomszédom nekem beszélt, s meg vagyok győződve, hogy az utóbbi csak saját lelki dispositioját tártá föl. „Jámbor a szász, de nem fél“ mondá egykor Szeben de rék követe, e tétel igazságtól szász atyáknál gyakran be is bizonyították. Jámbor szomszédom, ki egyébiránt elfeledte egy pereze rézinte gyengeségében, hogy egy alkotmányos polgárnak félni nem szabad, megfellelkezett az atyák féltelenségéről is, melyet Teutsch ur oly lángszavakban festett: „... Dass sie Stürme überdauern von deren Heftigkeit die Gegenwart kaum eine Vorstellung hat, dass sie die stolze Zwingburg (Hunyadi vár) dort oben sin der Höhe umwandeln konnten zum Wall der Bürgerfreiheit, hier unten in Thale...“ megfellelkezett az atyák érényeiről, kiknek „jogerétük erős, szeretetük tiszta, barátságuk szilárd“ volt, mely tulajdonságok egyedül alkalmasak arra, hogy szövetség a társnemzetek előtt mindig kedves és kívánatos legyen.

Hogy kitől fel derék szász szomszédom? ... ezt —

ezuttal — minthogy felfedezése bizalmasan történt, nem árulom el.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A tegnapielőtti hazafiason philantropikus ezéla adott szini előadás fele jövedelme 155 frt 28 kr, s ez alkalommal kegyes adakozások 22 ft 55 kr. — Így az egész jövedelem, mely Benő urhoz áttéteft, 177 ft 83 kr.

— Kedvelt színésznők Ujjfalusi né, szombatn, mart. 2-án leendő jutalomjátékán Teleky László „Kegyenec“ című érdekes drámáját választá. Jutalmazandó felesleges volna közönségünk annyiszor tanúsított pártoló kegyébe ajánlanunk.

— A folyó évi febr. 12 kén a város redont-termében, felerészben hazai ezéla tartott alározás-bál jövedelme 16 ft 22 és 1/2 krt tett. Ezt azonban haszonbérll ur a költségek-ből elengedéssel pótolta 20 o. e. frtal. Ugyancsak az ezen estélyen működő Pongrácz-testvérek zenekara a részükre fizetendő összegből elengedtek az említett ezél javára 10 ft. o. e. És így az összeg teszen 46 ft 22 1/2 krt o. e. Közönet érette az illetőknek.

— A bécsi hivatalos lap közreadta az államstatutumokat s országgyűlési rendszabályt, az utóbbiak csak a német-szláv tartományokra érte; de az előbbie csakugyan minkeztől is besorozni akarnak, s annak alsó házában 26 erdélyi tagnak hagytak helyet. A Reichsrath 29-dik áprilben lesz összehíva, s két kamarában fog tanácskozni. A felsőben lesznek a cs. hercegek, a majorátusok urai, érsekek, püspökök, az alsóház az egyes országok követeiből álland s 343 számúra megy. Tehát a törvényes personalis unió helyett csakugyan az oetroyalándó real-unió mellett áll a bécsi kabinet nézete. Azt mondják azonban a lapok, hogy Magyarország nagy concessiokat nyerend — csak hogy ennek nem concessio, hanem joga kell.

— Bécs, febr. 25. A „Presse“ kiemeli, hogy a birodalmi és országgyűlési statutumokon és az országgyűléseket april 2-ra s a birodalmi tanácsot 20-kára egybehívó rendeleteken kívül, közvetlenül a közoktatási tanácsot, kereskedelmi miniszteriumot rendező statutumok is közzététnek; sőt az a hire, hogy az alapjogok is ujra kihirdetettek.

— A brudbányáról következő levél vettünk febr. 24-kén: Miután a kolozsvári magyar közlönyök útján nyilvánosságnak adatott, s a „Gazetta Transylvanie“ folyó évi 10-ik számában koholmányynak mondott ama közszáhir: mint ha ezen nyugati havasok között lakó magyar családok a románoktól felsőbb tüzhelyeik odahagyásával már elkezdettek volna biztosabb menhelyekre tavonulni, — környezetünk román értelmisége által, olyszerit méltatlan s rosz akaratú vád gyanánt vétetik, mely csak is a közhangulatnak s jó egyetértésnek rovására történik, s mely ellenében — mert restelik a dolgot — a „Gazetta“ idézett megrovását sem alapos ezafolatnak sem elégtételnek nem tartják; ez ügyben illetékes helyről vett közvetlen fölhivának tehát szíves örömet engedve, ezennel a valóság érdekében s jó órában legyen mondva: el kell ismerünk, hogy Abrudbánya s vidékéről a magyarok közül, állítólag az oláhok előli futamodáskép, még eddigelő csak Sz. J-nő és verespataki H. L-nő távoztak el már a mult évben, de ezeknek is egyike végkép eltűnőlvén, másika pedig libetőlég inkább családí viszonyokért hagyva el minket, voltaképen menekülésnek nem is mondhatni. A többi mindnyájon itt vagyunk, s mert — hála égnek — tetteg s politikai indoknál fogva senki is közölünk még eddigelő a románok által nem bántalmaztatott — valaminthogy erre nem adunk már csak elszigeteltségünkkel fogva is, s adni se fogunk éppen semmi okot vagy ürügyet, szaladásra még nem is készülnünk. Tisztelet, becsület kiválólag az igen tisztelt román lelkes uraknak! kik meg annyiszor el nem mulasztják nekünk határozottan biztosságot ígérni, s a megérmetített kedélyekre nyugtatólag hatok Isten velünk! Arkosy Károly.

— Tordáról Demeter Mihály ur egy nyilatkozatot küld be hozzánk, melyben írja, hogy Kolozsvárt azon hirt terjesztenék róla, mintha ő inneni eltávoztá óta a havasokon barangolt volna a végett, hogy román nemzetfelei közt bujtogasson. E hirt egyenesen visszautasítja, mint ki a hazáért oly őszintén és elfogulatlanul lelkesül, hogy életét a magyar színművészetnek kívánja szentelni, s Kolozsvárról eltávoztá óta folyvást Tordán mulat Nagy Mihály társaságánál gyakorolván magát a színművészetben, hogy annak idejében a kolozsvári közönség előtt, mely legelső föllepését is türelemmel s buzditással nézte el — kellő készütséggel lehessen alkalma fellépni a nemzeti szinpadon. És igazhatna-e ő habár román, azon nemzet ellen, melynek művészete iránt oly odaadólág lelkesül? — Mi is azt hiszszük, hogy ily honarúlást Demeter urról nem lehet fölteni; s örömet megemlítettük igazolását.

— A „Herm. Ztg.“ távirati hírgöngye szerint ő felsége febr. 19-dikén az erdélyi evang. egyháznak az államkincstárból 16,000 forint évi dotatit engedélyezett.

— A pesti nemzeti kör aligazgatójánál egyhangulag Jókai Mór választott meg.

— Fényes Elek, a „Magyarország“ Párisból kapott értesítése szerint, a „Société de Statistique de France“ folyó hó 5-dikén tartott ülésén levezelő taggá választották.

— **Figyelmztetés** a kolozsvári repacukorgyári társulat részvényeseihez. A társulat ügyeit közgyűlési végzésnél fogva képviselő választmány, s illetőleg az ennek kebeléből a végrehajtással megbízott liquidáló bizottság hivatkozálag a „K. Közlöny“ idei 7. 14. 21-dik számaiban tett hírdetéseire, most negyedszer is utóljára figyelmzteti a társulat tagjait a következőkre:

1) A társulat czukorgyára idei január 3—5-kén 20,000 o. f. örökaron eladatrán, úgy, hogy az összeg kifizetése három ízben legyen, u. m. a vásár napján, márczius és június 3-kán: a közgyűlés az osztalékügy intézését meghatározott elvek és sinormérték szerint háromtagu liquidáló bizottságra bízta, u. m. mlgs Ugron István ur elnökre, Dr. Szombathelyi gazdára, Jakab Elek helyettes jegyzőre. A társulatnak kétféle részvényesei voltak, egyszerű

100, 50, 29, 10 sat forintos aláírt részvényesei, kiknek egyéb joguk nincs, hanem mikor a társulat felbomlik, a lehető vagyonból osztoznak, és azon 56 fős kölcsönt-adó részvényesek, kik 1842 a társulatnak bizonyos szükségben 6,000 egy néhány pfért oly formán adtak kölcsön, hogy a gyárt maguknak lekötették, sőt tőkék után 6 pfít kamatot is biztosítottak inhypothecatio útján. Minthogy az eladási kötelevélben az utóskra nézve ki van kötve, hogy a társulat mielőtt az utós 5000 forintot felvenné, ezen inhypothecalt 6000 forintnak kifizetését és így eladott, vagyona terühmentességét ki kell mutatnia, ez okból a közgyűlés ezen kölcsöntkötelevények vagy ezeket pótló Krausz aláírással kiadott nyugták beadására először egy hónapot (január, febr.) hónapot; aztán az utós is február végeig s illetőleg március 3-ig hosszabbította meg, a mikor mindkét rendbeli be nem adott vagy be nem jelentett követelésre nézve a közgyűlés az amortizációs lépéseket mulhatlanul meg fogja tenni. Tudatja

2) Hogy az 56 fős kölcsönt részvények és ezt pótló nyugták annyira beadtak, hogy alig lehet künn 8—10 darab, liquidálás és kamatosztól együtt való teljes kifizetés megtörtént, mihez képest ezen nehézséget az egész ügy törvényes befejezését április 3-án túl a társulat nem késleltetheti. A társulat vására complementumát csak úgy érheti, ha a terühnéheziséget e tekintetben acták szerint kimutatja. A beküldött részvényeket elfogadja a bizottság mindenik tagja, sőt pénztárnok Karvázy József ur is.

3) Az egyszerű részvényesek közül is a bizottság adatai szerint alig van beadatott vagy bejelentett 40—50, 100, 50 és 25 fős részvény. Ezeknek bejelentése is sürgettetik, annyival inkább, mivel a vevőnek március 3-dikán fizetni kellendően, sőt a mint a jegyző felkérésére szavát is adta — fizetni fogván (5000 ft) akkor a második osztalékadás lesz, s a társulat e mozgalmas időkben a pénzt magánál nem hevertetheti, hanem sietni fog a még constatározott s ezután constatirozandó részvényesek közt kiosztani. Az első 10,000 forintból alig van már egy pár száz forint, ebből a liquidáló bizottság mindenek előtt az 56 fősokat elégitette ki, az egyszerű részvényeseknek csak 10 centet előlegezven.

4) Az irományok egy mutatják, hogy a mostani osztalék lehet 15—20 cent, ha csak valami véletlen nem adja elő magát.

5) Az 56 forintos kötelevényt in natura kell beadni, vagy a Krausz neve alatt kelt nyugtákkal pótolni. A másfeléket egy a társulat által megállított s jegyzőnél és gazdánál látható nyilatkozat-minta utánírásával pótolhatni. *)

A liquidáló bizottság.

POLITIKAI HIREK.

— Turin, febr. 22. A legújabb törvényjavaslat előterjesztésénél Cavour gr. következő beszédet tartott: „Az utóbbi két év csodaseményei a nemzetnek szétcsúszó levő tagjait reménytelenül szerencsés eredményekkel egygyé alkoták. Különböző, gyakran egymást közt viszálykodó, szövetséges hercegségek helyet adtak az egyetlen nagy nemzeti monarchiának. Az olasz királyság ma már tény, s e tény az olasz népek és Európa előtt valószínűsítanunk kell. Ő Felségének parancsa s a miniszteri tanács egyhangú határozata folytán egy törvénytervet terjeszték önök elé, mely által a király, a mi kegyelmes urunk és utódai az „Olaszország királya“ címet felveszi. A parlament, a nemzet akaratának e hü képviselője, az első gyűlés ünnepélyes napján a szeretet és hála lelkesedésével üdvözli II. Victor Emanuel, mint Olaszország királyát. A tanács szerencsésnek érzeni magát, hogy első lehet, minden olasz ezen óhajátának mielőbbi szentesítést adni s ezen címmel üdvözölni ama nemes dynasztiát, mely nyolcz századon át erény és dicsőségteljesen őriztett meg az isteni gondviselés által, hogy a balsorsért bosszút álljon, a sebeket begyógyítsa, s Olaszországban a szakadásnak véget vessen. Szavazataikkal önök megszüntetendik a tartományi rázkódásokat, s a nemzet történetkönyvének kezdő lapjait írják meg.”

— A párisi „Presse“ írja: „Turinra e perczben alig ismerhetni, a máskor csendes utcák most tele vannak a naponként érkező idegenekkel. Láthatni ott nápolyiakat, rómaiakat, kik előbb száműzetésben éltek itt s most a parlament tagjai. Egész sereg munkás dolgozik az utcák felékesítésén. A népesség lázas izgatottságban van, melyhez a római kérdés és Gaeta eleste lehetőleg közreműködnek. A parlamenti új épület félkör alakú; az ívezet, egészen fa és vasból készülve, feltűnőleg merész, a világosság felülről jő a terembe, s az egésznek valóban nagyszerű alakot kölcsönöz. Az emelvények tagasak és körben vannak alkalmazva. Az elnök mögött két márványasztal van; egyiken e felirat olvasható: „1848. márt. 4.“ (a „statutum“ kiadásának napja) a másikon, „1861. február 18.“ (A parlament megnyitásának napja.)

— Bécs, febr. 20. A „Bresl. Zig.“ írja: Benedek tbsznagy azon eshetőséget taglalta itt, a mely be is következett már, ha a kiálthatatlanná vált ingerkedések a piemonti határon, ama rendszeresen kezelt kihívások a béke további fontartását lehetetlenné teszik, ha hogy nem akarják az osztrák csapatok erkölcsi magatartását telje-

sen tönkre tenni, s katonai önértéket előlni. Hallomás szerint javaslatba hozatott volna, hogy ezen legvégső s valószínűleg kikerülhetetlen esetben támadólag kell föllépni és sebesen cselekedni. Mig Bécsből nyilatkozat küldetnek minden európai kormányhoz, s manifestum intéztek azon országokhoz, melyben elő lenne terjesztve, mennyire szükséges Piemont betenkedését megfenyíteni, ha nem akar Ausztria lemondani nagyhatalmi állásáról: alazalt Benedek sebesen megfenyítette a piemontiakat, s visszaszerezte az osztrák fegyverek becsületét, aztán pedig, miután Piemont biztosítékot nyújtandott további magatartása iránt, ismét visszahúzódnék az osztrák területre. Ugy beszélnek, hogy valamint az európai kormányokhoz intézendett körlevél, ugy szintén az Ausztria népeiből szóló nyilatkozvány is legnagyobb mértékben ki fogja emelni: miszerint Bécsben föltétlenül szorosan szándékoznak ragaszkodni a főnálló szerződésekhöz, s névszerint a zürichi békekötést is fentartani kívánják, bárminemű eshetőségek között; hogy Olaszországban nem szándékoznak a jelenleg fennálló területi viszonyokban semminemű módosítást eszközölni, csupán Piemontot akarják rászorítani, hogy mint szomszéd tarlisa szemelött azon figyelmet, melylyel két szomszédos állam főképp béke idején egymásnak tartozik. — Levelező ezt ugy közli, mint a bécsi politikai és pénzügyi világban elterjedt hírt, nem vállalhátván kezeséget annak teljes hitelességéről. De azt csakugyan el lehet ezen hírről mondani, hogy ha nem való, akkor valóban jól van kigondolva, s meglehetősen megfelel az a katonai körökben táplált nézetnek arra vonatkozólag, hogy milyen politikát kellene követni; azonban a pénzügyi és külügyminiszter hihetőleg másképp gondolkoznak, nekik pedig még is csak meglehetősen döntő szavuk szokott lenni az ilyes dolgokban.

— Turin, febr. 22. Persano admiral Messinához érkezett. A feladás megtagadása esetére Cialdini is hozzá csatlakozik. Civitella della Tronto erősség feladása nem bizonyul be. Az „Opinione“ szerint, ezer „rabló“ ágyúkkal ellátva, Christen gróf vezérlete alatt Carisoli megtámadták, és az olasz önkénteseket visszaverték. Masi ezredes elősietett és az ellenséget Oricoloig kergette.

— A „Jour. des Debats“-nak Nápolyból febr. 16-ról ezeket írják: „Képesnek vélem magamat, jelenteni önnek, hogy Klapka tbk. a mult kedden Konstantinápolyból visszautaztában betért Nápolyba s hogy a nápolyi magyar bizottmány két főnökének W. tbknak és F. grófnak fontos közléseket tett. A magyar főlelkes contramandálva van a jövő tavaszra; az illetők a törvényes küzdelmet folytatandják. A Crocella szállodában tartott három órai értekezlet után Klapka visszautazott Svájcba.“ Egészen más értelemben s egészen más táborból, szintén elhalasztásról beszélnek. A „Gazette de France“ legitímista lap egyik római levelezője ugyanis Gaeta maga megadását a hagymázon kívül, melynek Gianelli nuncius áldozatává lett, meg az eleség- és egyéb készlet hiányán kívül, bizonyos diplomatiái közléseknek tulajdonítja, melyek azt jelenték, hogy a jövő évig minden el van halasztva. „Néhány nap óta temérdek Garibaldi-féle tisztek lehet itt látni, kik részint minden foglalatosság nélkül kószálnak, részint csak átutazóban vannak itt. A nagyobbbrész békételen, minthogy a forradalomra egy ideig nincs kinézés. Sok ujjolag fölcsap, azt sem tudja mire és délfelé húzódik. Ezek a toborzások nyilvánosan folynak, azt hiszik, hogy Magyarország részére. De nem kell ezzel összetévesztetni az ugynevezett magyar legiót. Erről egy nápolyi lap ezt írja: A magyar legio szervezése lassan, de folytonosan halad. Az ezen legio tagjai kizárólag magyarok, s a magyarság bebizonyítása a fővétel alap-föltétele. Vetter tábornok a legio parancsnoka és felügyelője igazán atyaiag gondoskodik embereire. Tavaszig a legio teljes és tökéletesen szervezve lesz.

— Egy febr. 17-kéről kelt magán levélből annak megítélhetése végett, miként vélekedik az angol sajtó a magyar ügyekről, a következő sorokat közöljük: „Nemzetünk erőlyes föllépéséről, alant és magas körökben, egyiránt tisztelettel szólnak. Az angol sajtó egyhangulag Magyarország mellett nyilatkozik. Úgyünk Európa véleményében még így nem állt soha, s ha nemzetünk megmarad a kitűzött pályán, remélem megüldetjük a dicső feltámadás napját. Türelem, szerencsét feledhetlen házának.

— Sz. Pétervár, febr. 22. A „Journal de St. Petersburg“ Goresakoff herczegnek egy sürgönyét közli, Kiseleff gr. párisi követhet, mely sürgöny által az utóbbi, felhatalmaztatik a syriai conferentiában résztvenni. A sürgöny a többek közt ezeket is mondja: „mi támogatni fogjuk a francia megszállást. Ha a conferentia szükségesnek látná, a haderőket még más hatalmak csapataival is szaporítani, ön az ellen elvennét tenni nem fog.

— A „Hamb. Börs.-Halle“ jólértesült bécsi levelezője írja: „Nehezen fért a fejünkbe az, hogy a f. hó elején történt fumei kihágások okozták volna e város és kerülete ostromállapotba tételét. Mind a mellett is, hogy a Garibaldi-féle támadási terv valóztatására semmi jelentékeny mozgalom nem történt, valami folyasról kellett a kormánynak hírt vennie, hogo a készülétek titokban folynak, és ez volt oka, hogy a magyar tengerpartot biztosítani akarván, e rendkívüli intézkedést tették. Most értesültünk arról, hogy a szomszéd török tartományokban bizonyos gyanus mozgalmak vannak, melyekből következtetni lehet, hogy ha egyenes támadó kiszállásról nem is, de fegyverek és lőszer becsempészéről van szó, minthogy az a Duna-fejedelemségek után, az osztrák szigorú felügyelet miatt, már nem sikerülhet. A magyar tengerpartra vetett szigorú felügyeleti rendszabály, az igaz, hogy egy pillanatra megnehezíti a forradalmi ügy-nökök működését; de azt legkevésbé sem lehet hinni, hogy ezek e miatt visszarettenének, sőt más utat találnak ki céljuk kivételére. Nem marad egyéb hátra a kormánynak, mint hogy Dalmatiát is ostromállapotba tegye, ha nem akarja, hogy egy szép reggel a barátságos vendégek meglepiék. Bár hová tekintünk, mindenütt egy szörnyen elágazott kosmopolita összeesküvés nyomára találunk, és sem az orosz elővigyázata a Pruth mellett, sem a török szigorú őrködése nem képes többé a Duna-fejedelemségektől a Balkánon át messze kiterjedt forradalmu csirákat kiirtani; Bosnyákország, Herczegovina, Szerbia, a két Duna-fejedelemség, sőt Görögország is annyira át van szöve, átzigatva, hogy csak az első harangkondítás kell, hogy minden lángban legyen és ekkor a Haemus félsziget állam-viszonyai sem maradnak változatlan. Ezért kell oly fontosságot tulajdonitnunk Labanoff herczeg jegyzékének, melylyel Törökországot Görögország mozgalmaira figyelmezteti, mely országot nem engedik nyugodni Victor Emanuel babérai és mely Thessalia s Macedonia bekebelezéséről álmadozik. sat.

— Ujjabbak. — Ragusa, febr. 24. Suttorinában tizennégy nap óta zavarok vannak. A felkelők Vukalovic vezérlete alatt körülvezték a török őrházat. Mehmed basa tegnap 400 emberrel Suttorina, Derwisch basa pedig Zubzi ellen indult. A suttorinai felkelők minden oldalról erősítést várnak. Az összeütközés legközelebb váratik.

— Ragusa, febr. 24. A fölkelők száma oly nagy Suttorinában, hogy Mehmed pasa őket megtámadni nem mervén visszavonult. A törökök őrháza szétromboltatott.

— Nápoly, febr. 24. A brit hajóhad parancsot kapott Nápolyból Maltába evezni.

— A Kossuth-bankjegyeknek Londonban történt nyomtatásáról még harmadik versio is kering. Londonból írják ugyan is a kölni lapnak, hogy Kossuth 30 millió fton felül nyomtatott ugy nevezett régi Kossuth-bankjegyeket a 48-ki forradalom korából. A londoni osztrák követ gróf Apponyi értesítte a dologról az angol kormányt. Ez áttette az ügyet a korona ügyészeknek, hogy ezek döntsék el, vajjon ily jegyek nyomtatását meg lehet-e törvényesen gátolni. A korona ügyvédek ugy döntöttek el a dolgot, hogy törvényesen nem lehet a jegyek nyomtatását meggátolni, minthogy azon bankjegyeket maga az osztrák kormány értéktelen papiroknak („vaste paper“) nyilvánította.

— Róma, febr. 22. A „Giornale di Roma“ kijelenti, hogy a pápai kormány visszatartja azon felelősséget, melyet a Lagueronniere-féle röpirat reá hárít, és hozzáteszi, hogy ezen röpirat épp oly fursangossággal iratott, mint a többi: az 1860 évi pápai allocutio, Antonelli bibornok sürgönye, a párisi nuntius, msgr Saccinohib 1860 február 29-ről és a következő allocutioi eléggé bebizonyítják, hogy kit nyom a felelősség e sajnos eseményekért.

— Turin, febr. 24. Orlando és Marchesi helytartósági miniszterek Palermóban, lemondásukat beadták. A piemonti kormány adatokat szed a pápai és bourbonista csapatoknak piemonti területre történt gyakori becsapásairól, hogy ezáltal szigorubb rendszabályait Európa előtt igazolja.

— London, febr. 26. Tegnapi alsóházi ülés. Russel lord kijelenti, hogy Syria occupatiojának meghosszabítása nincs eldöntve. Törökország nem tiltakozik az occupatio ellen. Semmi határozott megállapodás.

— Páris, febr. 26. A válaszfelirati vita csütörtökön kezdődik.

— Nápoly, febr. 24. A kolostorok eltörlése miatt nyugtalanságok történtek. 600 abruzzoi fölkelő letette a fegyvert római területen.

— Washington, febr. 13. Az összes déli államok nyilatkozata előtt nem várnak összeütközést. Jelenlékeny haderők összpontosítottak, és állnak készen Charleston ellen indulni.

*) A „Korunk“ tisztelet szerkesztősége kéri, hogy ezen figyelemre méltó becses lapjában felvételére. A bizottság.

— Bécs, febr. 26. Ugy hallatszik, hogy a birodalmi képviselőnek (Reichsvertretung) terjedelmes jogok engednének. Az urak és képviselők házából aland. Ez által az engedmények Magyarország részére nem lennének megszorítva. Az országgyűlések apr. 6-ára, a birodalmi képviselőt apr. 29-kére hivatnak össze.

— A „Wiener“ Ztg. jelenti: a császár szentesítette az alkotmányi okiratokat. Ezen állami alaptörvények gyors közöltetése végett megtörténtek a szükséges intézkedések.

— Mult hó 24-kén Pesten a királyutczában történt zavargásról következő hiteles hírt hozzák a lapok: Az izraeliták Purimünnepe következtében a Terézváros több utcája a szokottnál népesebb volt. Egy csoport utcafiú és csöcselék nép két policzajpatrolt gunyolva, csufolva kísért a királyutczán s végre kövekkel kezdé őket hajigálni. A rendőrök megfutamítottak s futtatban az egyik visszafordulva a nép közé lött; golyója egy 19 éves fiatal embernek (pin-cérnek mondják) karjába fúródott. A henczegő zavargók többnyire pityókások s legnagyobb részben zsidók valának.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE február 26-kán.

Állam-adósság.	pénzben	áruban		pénzben	áruban
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	77.30	77.50	Ausztr. államvaspálya	288.— 289.—
5%-os metalliques	100 frt.	65.75	66.—	Nyugati vasut	186.50 187.50
Földtehermentesítések.				Pardubitz vasut	106.50 106.50
5%-os magyarországi	100 frt.	67.25	67.75	Tiszai vasut	147.— 147.—
5%-os bánági, horvát és szláv	100 frt.	64.50	65.—	Déli vaspálya 60% (ex div.)	189.— 190.—
5%-os erdélyi	100 frt.	62.50	63.—	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	168.50 169.—
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	109.— 111.—
Trieszti db.	100 ft pp.	123.—	125.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.— 22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	99.50	100.50	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.— 64.—
Budai városközség db	40 ft a. é.	37.75	38.25	Váltók (devisek)	
Eszterházy	40 ft pp.	91.—	92.—	Három hónapra	
Salm	40 ft pp.	36.25	36.75	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3%	123.75 124.—
Pálffy	40 ft pp.	38.25	38.75	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2 %	124.— 124.25
Clary	40 ft pp.	35.—	35.50	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. érték.) 4 %	— —
St. Genois	40 ft pp.	36.—	36.50	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 %	124.25 124.50
Windischgrätz	20 ft pp.	21.—	21.50	Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 1/2 %	109.75 110.—
Waldstein	20 ft pp.	24.50	25.—	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2 %	145.75 146.—
Keglevich	10 ft pp.	15.75	16.—	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2 %	57.50 57.70
Részvények.				Pénznekem.	
Nemzeti bank ex div.)		736.—	738.—	Korona	20.— —
Hitelintézet 200 frt.		169.20	169.80	Császári arany	6.89 —
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt.		564.—	567.—	Reczés arany	6.88 —
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		380.—	382.—	Napoleons'or	11.65 —
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		180.—	190.—	Orosz imperiale	11.95 —
Budapesti lánchíd 500 ft pp.		393.—	398.—	Ezüst	45.— —
Éjszaki vasut		1908.30	1908.80	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	40.— —

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(66)
Sz. 892 1861.

Hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város ugynevezett kis tarcasai praed-idiuma, a hozzá tartozó két réttel együtt a f. évi április 1-ső napjától kezdve az 1863 ik év marczius utolsó napjáig terjedő időre, két évre a város házában f. évi mártius 11. napján reggeli 9 órakor tartandó köz árverés útján a többet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Felkiáltási ár, évenkénti 1700 o. é. forint, melynek 10 százottója bérleti vágyóktól az árverés előtt kész pénzben állam- vagy város nevére kell kötelezvényekben bánatpénzzel letendő.

A többi föltételek a város házában város gazdasági hivatalban megláthatók.

A kolozsvári tanácsból február 27-én 1861.

(67)

Árverezési hirdetmény.

A helybeli cs. k. megyei törvényszéknek f. évi február 16-án 1413 szám alatt kiadott engedélye nyomán a néhai Ferenczi Károly százados hagyatékához tartozó szőlő Szentgyörgy hegyén, mely becsültetett 550 ujftra, és ugyanott egy szántóföld becsülve 350 ujftra, f. évi mártius 9-én délelőtti 9 órakor az alábbi közjegyző irodájában belsőszenuteza 132 ház szám alatt köz-árverés útján fog eladatni.

Az árverezési föltételek a szokott hivatalos órákban irodámban megtekinthetők.

Kolozsvárt, februárius 28-án 1861.

Pagácsnik Miksa, közjegyző.

(60)

67 sz. 1861.

Hirdetmény.

A Pest bel, Lipót és Ferencz vár. kiküld. bíróság részéről közhírre tételek, miszerint Láng Ignác mint pesti nemz. kaszinó igazgatója és Grosz Maria pesti lakosnő által 1860. évi oct. 25-én 20,154 sz. és folytatolag 1861. évi jan. 3-án 67. sz. a. e bíróságnál benyújtott kérvényük, mely szerint 1849. év óta hiányolt Arseni György pesti születésű ifjú, volt Boeckay nevű önkéntes huszár Erdélyországi forradalmi csaták egyikében részvétele és elesésében kimondása kérik, — elfogadtatván, hiányolt Arseni György részére gondnokul pesti jogtudor Kocsis Ignác úr (2 sseren-esen utca 21 sz.) kinevezeték. Mihez képest Arseni György jelen hirdetvény által fölhívátik, hogy egy év lefolyása alatt a bíróság előtt vagy személyesen jelenjen meg, vagy életbe léte felől más módon ezen bíróságot, avagy gondnokát értesítse, — ellenkező esetben a bíróság a hollak nyilvánításához fog látni.

Pest, 1861 febr. 1-én

Pest bel, és Ferencz vár. kik. járásbírósgból.

Országos törvényszéki tanácsos,
Stoffer.

NEM HIVATALOS.

(37) 1/3

WOLFF J.

„MAGYAR KIRÁLY“ című gyógyszerárában Kolozsvárt legjutányosbb gyári áron, és eredeti friss minőségben találtnak: Mindenféle hasonszenvi, (Homoeopathisch) szerek, egyenként, és felszerelt szekrényekben is. Különbféle ruggyantából, (Kautschuk) sebészeti eszközök. Ujabb találmányu bel- és külföldi divat-gyógyszerek.

Különösen:

ÁLTALÁNOS ÉTEK-POR,

Dr. Göllis-től Bécsben.

Valódi SEIDLITZI POR.

Valódi friss csuka májolej.

(Dorsch Leberthran-Öhl.) Palackokban, és font számra.

BILINI SZELETKEK, emésztő szer.

Kész fejérmű-raktár.

Kereskedő TAUFFER KÁROLY „NAGYPIPA“ czimű kereskedésében Kolozsvárt

kapható különböző minőségű férfi ingek és lábravalók, női ingek, hálóréklik sat.; elvállal varrógépen nagyon pontos és jutányos ároni varratást, férfi és női ingelő, hálóréklik, kötények, párnahaj, lepedőket sat., úgy minden fejérműk egész elkészítését is.

Csalhatatlan jó szennyfolt kiirtó szer is kapható, melylyel minden zsír- és olajpecséteket, gyapot-, szőr- és gyapju-kelmékből csalhatatlanul jól ki lehet mosni, a nélkül hogy a kelme színére kártékony hatással lenne.

(68)

2/3 1861.

(1—9)

A kir. főorvosi választmány véleményes ajánlatára helybenhagyott a magas bajor kir. miniszterium által.

Porosz királyi
DOCTOR

kerületi főorvos
K O C H

NÖVÉNY- CZUKORKAI

jónak bizonyult — miot leghiteles bizonyítványok által igazoltatik. — s a mely a legj. lesb s legalkalmasb növény- és plántaradvek dustartalnu alkatrészeikből van készítve — úgy az idült mint az átmenő meghűtési-köhögéseknél, nátha, rekedtség, nehezenlehelés, nyálkásodás, fuladozás és egyéb hurutos bajokban, minthogy mind ezen esetekben enyhítőleg, csillapítólag, és különösen jótéveőleg hat a fölizgatott lélekzöműszerekre, a köpést igen megkönnyíti, és enyhén tápláló s erősítő alkatrészei által az elérékenyült takonyhártyákat ismét megerősíti.

Hogy a tévedéseknek eleje vétsék: mindenestre figyelni kell, hogy Dr. KOCH jegesített növényczukorkái csak hoszúkó és kerekded bélyeggel ellátott eredeti katalyákba — 35 kr és 70 uj krjával — vannak rakva és hogy azok valódiilag csupán csak a következő helyeken kaphatók:

Kolozsvárt: Wolff J. és Khudy J. gyógyszer. Abrudbányán: Ferenczi Mihály; Beszterczén: Kelp Ferencz és Dietrich & Fleischer; Brassóban: Stenner F.; Dévén: Büchler A. Enyeden: Bisztritsányi A.; Erzsébetvárosban: Schmidt A.; Hátzegen: Mátéfi Béla gyógyszer; Károly-Fejérvárt: Rusz János; Köhalomban: Melas Ed. F. gyógyszer; Maros-Pásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Vándory & Brandsch; Segesvárt: Misselbacher J. B.; Szamos-Ujvárt: Placsintár és fia gyógyszer; Szász-Régenben: Wachner Traugott; Szászsebesben: Weissörtel Ad. G.; Szébenben: Zöhrer J. F.; Székely-Keresztúron: Binder Márton; Seps-Szentgyörgyön: Vitályos Béla; Sz.-Udvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer; Szeredán: Gozsy A.; Tasnádán: Szongott Jakab; Tordán: Velis G. és Wolff Gábor uraknál.

(58)

(2—3)

Haszonbéri hirdetmény.

Gróf Toldalagi Ferencznek koronkai jószágához tartozó következő fekvő haszonbérbe adandók folyó év Szt György hava 24-én kezdve 4 vagy 8 egymás után folyó évekre:

1. A falu mellett fekvő tagosított Ropó nevű major ellátva lakóház, csűr, kert és mindenféle gazdasági épületekkel és eszközökkel 217 hold kiterjedésben.

2. A Váczmán praed-iumban eső tagosított major a Váczmán hegy alatti korcsomárolhatási joggal együtt ellátva, a szükséges istálló, lakóház és csűrrel, 212 hold kiterjedésben.

3. A korondi borvizen lévő szállások és feredőház az ahoz tartozó külöskellfalubani korcsomárlási és vásárvám joggal.

4. A Szováta helységben lévő korcsomárolhatási jog az ottani külöskell együtt.

Értekezhetni a felítelek és haszonbérés összeg aránt akár szóval akár bémentes levél által Koronkán utolsó posta Maros Váshelyt gróf Toldalagi Victorral.

(57)

(2—3)

Hirdetés.

A m. n. csáni Tisza birtokból 450 hold régi gyepföld, egy tagban, vagy egészen, vagy apróbb részletekben is kiadó, folyó év József napjától kezdve egy vagy több évre kelegelőknek. A hely nyugotra dől, s jó kutyákban bővelkedik. Haszonbérleti kívánók forduljanak gazdatiszt Grois Miklóshoz Csánba.

(63)

(2—3)

Eladó fa-butorok, u. m. ruhatartók, mosdó- és más asztalok stb. találtnak belső farkasutczában 54-dik szám alatt az emeleten.